

क्षीणायुषोभ्रमत उल्लसमास्तोऽसृङ्गस्तोयमन् परमक-
 शसलभाप नामः । तस्यान्निभिर्गलसुहमतः शिरःसु
 यदप्रत् ससुन्नमति निश्चयतो रघोः । सुत्तन् पदा तु नम-
 यन् दमयाब्जभूय पुष्पैः प्रपूजित इवेह पुमाद् पुराणः”
 कालिमयनादयोऽप्यत्र भावे ल्युट् इतः । कालियस्य २महर्ने न०
 कालियऋद् पु० इतः । कालियनागाधिष्ठिते रुन्दावनस्य
 वसुनान्गते सुदभेदे कालियदमनशब्दे विष्ठितः ।
 तस्य कालियस्य तमदानयणकथाभाग० १०, १७ अ० यथा
 “नागालयं रमणकं कथं तत्प्राज कालियः । कृतं वा किं
 सुपर्णस्य तेनैकेनासमञ्जसम् । वादरायणिरूप च । उप-
 हार्यः सर्पजनैर्मांसिमासीह योबलिः । वानस्पत्यो म-
 हाबाहो । नागानां प्राङ्निरूपितः । खं खं भागं प्रय-
 च्छन्ति नागाः पर्वणि पर्वणि । गोपीथायात्मनः सर्वे
 सुपर्णस्य महात्मने । विषवीर्यसदाविष्टः काङ्क्षेयस्तु का-
 लियः । कदपीकृत्य गरुडं स्वयं तं बुभुजे बलिम् । तत्
 सुत्वा कुपितोराजन् । भगवान् भगवत्प्रियः । विजिघांसु-
 र्माहावेगः कालियं ससुपाङ्गवत् । तमापतन् तरसा विधा-
 युधः प्रत्यभ्ययादुत्थितनैकमस्तकः ! दङ्गः सुपर्णं वृद्धशङ्-
 यायुधः करालजिह्वोऽसितोपलोचनः । तं तार्क्ष्यपुत्रः स
 निरस्य मन्युमान् प्रचण्डवेगोमधुसूदनासनम् । पक्षेण
 सवेष्ट्रन हिरण्यरोचिषा जघान कङ्गाः सुतसुपयिक्तमः ।
 सुपर्णपक्षाभिहतः कालियोऽतीवबिह्वलः । सुदं विवेश का-
 लिन्यास्तदगम्यं डरासदम् । तलैकदा जलचरं गरुडोभ-
 ष्यभीपूषितम् । निवारितः सौभरिणा प्रसृष्टा बुधितोऽ-
 हरत् । मीनान् सुदुःखितान् दृष्ट्वा दीनान् मीनपतौ-
 हते । जघया सौभरिः प्राह तत्त्वत्सेमभाचरन् ।
 अत्र प्रविश्य गरुडो यदि मत्स्यान् स खादति । सद्यः
 प्राणैर्वियुज्येत सत्यमेतद्ब्रवीम्यहम् । तत् कालियः
 परं वेद नान्यः कश्चन लेलिङ्गः । अवात्सीङ्गरङ्गाङ्गीतः
 कथ्येन च विवासितः” ।

काली स्त्री कालस्य शिवस्य पत्नी डीप् । १ शिवपत्न्याम् ।

“जङ्घरेता भवःकालः इति” भाग० २, ६, २ शिवस्य
 । कालनामोक्तेस्तस्यास्तथात्वम् । कालवर्णा स्त्री “काला-
 त्वस्यञ्चेत्” वार्त्ति० डीप् । २ कण्ववर्णायां स्त्रियाम् “का काली
 कामधुरा” “विदग्धसु० २ हिमाचलद्विहतरि उभावां तस्याश्च
 जन्मतः नीलाञ्जननिभवस्य तथा तथात्वम् । “सुतामनुज-
 गांसाय गतां कालीं हराश्रमम्” । “तां तत्र कालीं
 तनयाम् भयशोकाकुलासुमाम्” कालि० पु० ४० अ० ।

“कालि ! भिक्षाञ्जनश्यामे ! उर्वश्याद्रूपसरोगणैः” ।
 “गौरत्वासादनञ्चैव कालिकायास्तथा श्रुतम्” इति च
 तत्र तस्यागौरत्वप्राप्तिकथनम् । ४ दुर्गामूर्त्तिभेदे “काली
 करालयदना विनिष्क्रान्तासिपाशिनी । विचित्र
 सङ्काङ्क्षधरा नरमालाविभूषणा । द्वीपिचर्मपरोधाना
 मुष्कभांसातिभैरवा” इत्यादि देवीमा० तदाविर्भावोक्तः ।
 सा च बहुविधा सिद्धकाली महाकाली शुद्धकाली
 दक्षिणाकाली भद्रकाली श्मशानकाली रक्षाकाली
 तिभेदात् तथा अन्येऽपि तद्भेदा भैरवतः दर्शिता यथा
 “काली कपालिनी कुला कुरुकुला विरोधिनी । वि-
 प्रचिता तद्योप्योप्रभा नीलघनत्विषः । नीला घना
 बलाका च भ्रात्रा सुद्रा मिता तथा । एताः सर्वा अ-
 सिधरा सुवृण्डमालाविभूषिताः” । “कालि ! कालि
 महाकालि ! शीधुमांसपशुप्रिये” भा० वि० ४, अ० । ५
 माहभेदे “काली कपालाभरणा चक्राणे” कुमा० ६
 भीमसेनस्य पत्नीभेदे । “बुधिधिरात्तु पौरव्यां देवको-
 ऽय घटोत्कचः । भीमसेनाङ्घ्रिडिम्बायां काल्या
 सर्वगतस्ततः भाग० ६, २२, २४ । भा० आ० ६५ अ० । त
 “भीमसेनोऽपि काश्यां बलभरान् नामोपयेमे वीर्यं मुकुतां,
 तस्यां पुत्रं सर्वं गच्छत्पादयामास” इत्युक्तं तदैकवाक्यात्
 काश्यामित्येव पाठः सङ्घटितः गन्धकालीत्यस्य पूर्व-
 पदलोपः । काली० दासकन्यायां गन्धकाल्यां सत्यवत्याम्
 शान्तसुपत्न्याम् । “भीमः खलु पितः प्रियचिकीर्षया सत्य-
 वर्ती मातरमुदवाहयत् गन्धकालीमिति यासाङ्गः” भा० आ०
 ६५ अ० । सु० कुल-नोदने अच् गौरा० डीष् । प्लवर्ण्याम् । ६ त्विवृति
 १० रात्रौ ११ कालाञ्ज्याम् राजनि० १२ नयोः कण्ठात्तात्प्रा-
 त्त्वम् अग्निशिखाभेदे जटाधरः । अग्निजिह्वशब्दे दर्शित-
 शरदातिलकवाक्ये एतस्याः तच्छिखासु नान्मभावं इति
 चिन्त्यम् । ११ दक्षिकालौ (विचारि) रत्नमाला । १४ काल-
 रात्रौ यमभगिन्याम् तन्त्रोक्तासु दशमहाविद्यासु आद्यायां
 १५ महाविद्यायाम् ताश्च “काली तारा महाविद्या
 षोडशी भुवनेश्वरी, भैरवी द्विजमस्ता च विद्या घूमावती
 तथा । वगला सिद्धविद्या च मातङ्गी कमलात्मिका । एता
 दश महाविद्याः सिद्धविद्याः प्रकीर्त्तिताः” तन्त्रसा०
 “कालीपूजा श्रुता नाथ ! भावाश्च विविधाः प्रभो ! ”
 भैरवतः “तारायाश्चैव काल्याश्च त्रिपुराया विशेषतः ।
 जनने मरणे चैव न त्यज्युर्जपार्चने” तन्त्र०

कालीक पुंस्त्री० के जलेऽहीकइव मत्स्यघाताय निघोष्ट-